

Izhaja:

10., 20. in 30. dan vsakega meseca; ako je ta dan nedelja ali praznik, dan poprej.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 10 kr. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto s prilogo »Domači Prijatelj« 2 goldinarja. — Priloga izhaja 10. in 30. dan v mesecu.

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvu „Mira“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Leto XVI.

V Celovcu, 10. avgusta 1897.

Štev. 22.

Shod slovensko-hrvatskih državnih poslancev.

Večkrat že smo poudarjali, kako nujno potrebno je v sedanjih zmedenih političnih razmerah, da se združujemo k složnemu in odločnemu delu. Danes moremo svojim bralcem prinesiti veselo novico, da so se dne 30. julija t. l. zbrali v Ljubljani vsi slovenski gospodje državni poslanci, poleg njih tudi zastopniki Hrvatov, da se posvetujejo o političnem položaju in o korakih, ktere morajo storiti v bodoče. Posvetovanje se je vršilo jako resno in temeljito. Pogovarjali so se zlasti o zadevi celjske gimnazije, in o primorskih ter koroških razmerah.

O shodu so izdali sledeče poročilo:

„Dne 30. julija 1897 so se zbrali v Ljubljani na poziv poslanca dr. Šusteršiča kot slovenskega načelnika „Slovanske krščansko-narodne zveze“ nastopni slovenski in hrvatski državni poslanci: Vitez Berks, grof Coronini, kan. Lamb. Einspieler, dr. Ferjančič, dr. Gregorčič, dr. Gregorec, dr. Krek, Kušar, Pfeifer, Pogačnik, Povše, Robič, Spinčič, Suklje, dr. Šusteršič, vitez Vuković, Žičkar in dr. Žitnik, ter kot zastopnik tržaških Slovencev gosp. Ivan vit. Nabergoj. Polanec dr. Laginja je opravičil svojo odsotnost.

Pri tem sestanku se je soglasno pripoznala nujna potreba, da se nerušena ohrani sedanja parlamentarna večina.

Zbrani poslanci hočejo zvesto vstrajati v tej večini, dokler ostane zvesta načelom adresnega načrta, ki ga je sprejel zadevni odsek poslanske zbornice. Zajedno najostreje obsojajo parlamentarno obstrukcijo, ki je zaprečila ljudstvu toliko potrebne socijalne reforme, ter odločno odklanjajo vsako vladno premembo, ki bi v škodo slovanskih narodov pomenjala prijenjane neopravičenim zahtevam v obstrukciji združenih strank.

Posebej so na sestanku zbrani poslanci spoznali kot neobhodno potrebno, da izrekajo naslednje aktualne zahteve slovenskega in hrvatskega ljudstva:

Celjsko vprašanje se mora čim najpreje definitivno urediti v smislu opravičenih zahtev in kulturnih potreb štajerskih Slovencev.

Sedanji vladni sistem na Primorskem se mora z ozirom na neznosne razmere slovanskega prebi-

valstva v najkrajšem času spremeniti, tem bolj, ker so se te razmere izza minulega zasedanja poslanske zbornice v vsakem oziru še poostrile.

Ob premembi v deželnem predsedstvu na Koroškem se mora vpoštevati opravičena zahteva koroških Slovencev, naj se deželnim predsednikom imenjuje moč, ki bo pravičen obema v deželi bivajočima narodnostima.

Vlade, ki bi ne zadostila vsem tukaj izraženim zahtevam, bi zbrani poslanci ne mogli podpirati.

Konečno je poslanski shod sklenil, sklicati v Ljubljano vseslovenski in istersko-hrvatski shod. Da se to izvrši, se je takoj izvolil stalni odsek, kojega člani so vsi v Ljubljani bivajoči državni poslanci. Vrh tega se je sklenilo, povabiti v ta odsek tudi kranjskega deželnega glavarja in ljubljanskega mestnega župana.

Vsi sklepi poslanskega sestanka storili so se soglasno.

To je jasna in določna beseda! Da pa ne ostane pri besedah, zato moramo skrbeti s tem, da povsod zdramimo narod in ga navdušujemo za vstrajno narodno delo!

Kako dobro in prav so storili gg. poslanci, da so se zbrali in sklepali, kaže besno in lopovski pisanje nemškonačijonalnih listov, ki strastno napadajo poslance in Slovence sploh. Da še živimo, jih jezi. A mi smo mirni. Dokler nas oni listi tako napadajo, vémo, da smo na pravi poti. Gorje nam pa, če bi nas hvalili!

XII. velika skupščina družbe sv. Cirila in Metoda v Škofji Loki dne 5. avg. t. l.

Za letošnji občni zbor si je odbor družbe sv. Cirila in Metoda izbral „pisano Loko“. Dobro je volil, zakaj meščani so storili vse, da priredé družbi sijajen vsprejem. Jako lepo so okinčali svoje prijazno mestce, in Bog sam nam je bil naklonjen, ter je poslal nad vse nade krasen poletni dan.

Že v sredo zvečer se je zbralo pri Ferlineu v Ljubljani večje število od zunaj došlih gostov. Pozdravil jih je družbeni prvomestnik g. prof. T. Zupan in zabavalo jih je pevsko društvo „Ljubljana“. V četrtek je napočilo krasno jutro. Divna

Gorenjska nam je pokazala najlepše lice. Prvi sprejem se je vršil na kolodvoru, potem se je vršil vhod v mesto, ki je bilo vse v zastavah. Malone od vsake hiše, tudi raz cerkvenih stolpov, so vihrale trobojnice. Napravljenih je bilo več slavolokov s primernimi napismi. V posebno praznični obleki je bila mestna hiša, pred ktero sta preč. g. mestni župnik Tomažič in g. župan Lenček na čelu občinskega odbora sprejela skupščinarje. G. župan je klical v lepem številu iz vseh slovenskih kronovin došlim gostom srčen „Dobro došli“ in č. g. mestni župnik je v krepkih besedah slavil družbo sv. Cirila in Metoda in poudarjal, kolikega pomena je za slovenstvo, ki se v družbi združuje k skupnemu delovanju.

Sv. mašo v starodavni farni cerkvi sv. Jakoba, ki je bila slovesno okinčana, je daroval v. g. župnik Tomažič. Udeležilo se je je jako veliko vernikov; posebno nam je ugajalo krasno cerkveno petje.

Občni zbor je bil dobro obiskan, zlasti ženske podružnice so bile častno zastopane. Prvomestnik gosp. prof. T. Zupan je v daljšem govoru kazal, kako važna je za nas Ciril-Metodova družba in poudarjal, da ljubezen in naklonjenost do družbe še ni ponehala. Naglašja, da je v družbi kakor v njenem vodstvu vladala vedno neizpremenljiva edinost.

O družbinem delovanju v minulem letu je podrobno poročal č. g. tajnik A. Žlogar. Povodom svojega govora poudarja, da se Slovenci že od l. 1848. semkaj vojskujejo za dobro šolo in da je izid te borbe odločilen za obstoj naroda. — Slov. narod ima zadnja leta dobro trdnjavo v tej borbi v šolski družbi sv. Cirila in Metoda. Na to podá v večjih obrisih podobo društvenega delovanja.

Vodstvo je imelo 8 sej. Prirastle so 3 nove podružnice: Ženska v Rojanu in podružnica za Velenje in Pokrče na Koroškem. Vseh podružnic je 135 z nad 11.170 udi. Družbi je v minulem letu prirastlo 19 novih pokroviteljev. Mnogo podružnic je zelo marljivo delovalo, pridno prirejalo podučne shode, ki so za ljudstvo zelo važni, in po kterih pridobiva družba nepotrebnih dohodkov.

Dokaz krepkega družbinega dela je 15 učnih zavodov, med njimi velikovška „Narodna šola“, ktere družba deloma čisto sama vzdržuje, deloma izdatno podpira. V teh zavodih se podučuje blizu

Podlistek.

Kako je kmet Janez, po domače Kravjerepnik, učitelja Nemtschurnigga računati učil.

Spet so skupaj sedeli pri gostilničarju Lipetu možaki z vasi, čeravno so se ta dan poprej zarotili, da nočejo nikdar več poskusiti njegove kisline. Kravjerepnik je trdil, da mu vleče želodec skupaj, da izgleda, kakor harmonika muzikontarja Hakenštita. Mlinar Lojze, ki pa je imel preživo domišljijo, je celo trdil, da ga je Lipetovo vino tako skrčilo, da je domu gredé z glavo skozi noge nazaj gledal. Učitelj Nemtschurnigg pa pravi: „Tvoje vino je komaj za bindišarje futrat“. Tako so eni kakor drugi godrnjali, a pili so ga vendar.

„Ja, seveda,“ prične učitelj, ki je bil baš nekaj slabe volje, „ta tam“, in pokazal je na župnišče, „ta tam v farovžu ima kaj drugega v kevdru, kakor je nam mogoče kupiti. Ej, ta ima življenje! Vstane, gre mašo brat, — k večjemu še kakšen krst ali pa pogreb, kar mu spet veliko ajntroga — in potem celi dan nič opraviti, kakor pit' pa jest, pa kadit'.“

V tem trenutku se je slišalo skozi deževje, ki je zvunaj pljuskalo na zemljo, zvonjenje zvončka. — „Gospod gredó!“ zavpije pri durih Lipe in vsi navzoči pokleknejo pred Najsvetejšim, s kterim jih župnik blagoslovi.

„No, nekaj imajo pa vendar še razun tega

opraviti, kakor vidite“, meni Kravjerepnik, ko so se zopet vsedli okoli mize.

„Kaj to! To ni vsak dan; parkrat v letu se že prenaša. To je za špancirat — to ja ni nič . . .“

„Danes gredo že tretjikrat“, pravi mlinar; „dve ure daleč so bili dopoludne, to je menda že dosti.“

„To še ni nič! zakaj pa imajo gehólt? Beseda „Geh-hólt“ pomeni, da morajo za ta denar hólt iti, kamor jih pokličejo. Drugače pa nimajo nič dela; kaj pa mi — pa imamo tako majhen gehólt.“

Ko gospod Nemtschurnigg to izgovori, pravi Janez Kravjerepnik: „Lipe, daj mi malo krede“. Potem se obrne z zakritim smehom do učitelja in ga prosi, naj mu blagovoli pomagati; on ima baš težek račun.

„No ja, bomo že skup zrajtali, zakaj se pa gre?“

„Bom že povedal“, pravi Janez in nariše na mizo te črke:

šole: 16 let
dela: 365 dnij
vakance: nič

šole: 10 do 12 let.

med šolskim letom nedelj

in praznikov . . . . . 62 dnij

velike vakance 7 tednov = 49 „

prostih dnij v tednu eden = 43 „

toraj od 365 dnij prostih 154 dnij.

Torej je skoraj polovica celega leta za Vas prosta in vendar ste za ves ta čas plačani. Pri tem ne smemo pozabiti, da imate tudi v teh 211 šolskih dnevih le opraviti 5 ur na dan, drug čas je popolnoma Vaš, in ga morete porabiti, kakor ga hočete, med tem, ko se morajo gospod fajmošter, ki so vendar več študirali, kakor Vi, dati na razpolago vsakemu, naj pride po letu ali po zimi, po noči ali po dnevu, v kteremkoli vremenu. — Ali sem prav računil gospod učitelj? konča Janez.

„Pojd' se farbat! Kaj ti veš! zagodrnja učitelj ter sprazni ježno svojo kupico in odide.

„Ta je tudi dobil „gehólt“,“ meni mlinar Lojze in potrka Kravjerepniku na ramo.

Tako je kmet nemčurskega učitelja računati učil.

Raznoterosti.

Zdravniki na Koroškem. Lani je bilo 117 zdravnikov, med temi 88 doktorjev zdravilstva in 39 ranocelnikov. Pred desetimi leti jih je bilo 103. Živinozdravnikov je bilo lani 21 in 7 živinozdravniških kovačev. Babic je bilo na Koroškem 375. V Celovcu je eden zdravnik na 693 prebivalcev, jedna babica na 472 prebivalcev; v šmohorskem političnem okraju je eden zdravnik na 2602 in jedna babica na 792 prebivalcev; v celovski okolici je eden zdravnik na 4575 in jedna babica na 942 prebivalcev; v špitalskem okraju je eden zdravnik na 7584, babica na 823; v šentviškem eden zdravnik na 3820, babica 955; beljaškem eden zdravnik na 3298, babica na 930; velikovškem eden zdravnik na 5951, babica na 1623; v volfsberskem eden zdravnik na 3824 in babica na 1500 prebivalcev; v vsej Koroški je na 7085 prebivalcev eden zdravnik in na 962 prebivalcev jedna babica.

Državni dolgovi. Koncem decembra 1896. leta so znašali skupni avstro-ogerski državni dolgovi dva tisoč sedemsto eden in petdeset milijonov 25 tisoč 802 gld., dolgovi avstrijske državne polovice pa en tisoč štirintrideset milijonov 137 tisoč 73 gld., skupaj torej 4.185.162.875 gld., od kterih znašajo letne obresti 175.498.780 gld.

Naročajte in razširjajte „Mir“!

2000 otrok ter jih tako rešuje tujega nasilstva in upliva. In kako važna je taka, jedino prava izgoja z verskega, národnega in državnega stališča. — Dalje še našteva poročevalec učne pripomočke, ktere je družba razdeljevala šolam, omenja društvenih nabiralnikov, vžigalic, ki so prinesli že 500 gld. dobička, itd. Hvaležno se spominja društvenih dobrotnikov, katerih je mnogo po vsem Slovenskem, in umrlih odličnih članov in podpirateljev.

Konečno govornik v iskrenih, navdušenih besedah želi nadaljnega krepkega napredka, da družba ostane tudi zanaprej zvesta svojim dosedanjim tradicijam, da krepko deluje in dosedanjim šolam dodá še prav mnogo novih. Zato pozivlja društvenike k nadaljni vstrajnosti in požrtvovalnosti. Vsi naj pridejo na pomoč, da dosežemo svoj smoter. Navezani smo sami náse, a zanašamo se na božjo pomoč. Krepko delujmo zlasti sedaj, ko se za nas, kakor vse kaže, približuje odločitev. V družbi zjedini se vsi in pustimo to, kar nas razdružuje ter zbirajmo se vsi pod praporom sv. Cirila in Metoda.

Konec poročila o lepem banketu in koncertu sledi prihodnjič. Toliko pa moramo poudarjati že danes: občni zbor se je vršil sijajno in lepi slogi. Naj bi prekornostna družba vedno tako delovala!

Dopisi prijateljev.

Kronski darovi za velikovsko šolo. Za velikovsko šolo so darovali ob prijateljskem snidenju pri č. g. A. Merkušu v Žetalah na Štajerskem: č. gg. dekan Tombah 1 krono, župnik Selič 4 krone, župnik Merkuš 2 kroni, župnik Cilenšek 1 krono, župnik Škorjanc 1 krono, kaplan Kacičnik 1 krono in kaplan Cerjak 1 krono. Župnik Jož. Kokic v Štebnu pri Globasnici 20 kron; dva popotujoča slovenska bogoslovca celovškega semenišča sta povodom obiskanja „Národne šole“ za njo darovala 1 krono. Pri letošnji dekanijski konferenci v Rožniku zbrani rodoljubi-duhovniki so darovali Ciril-Metodovi družbi 17 kron. Vivant sequentes! Ob priliki nove maše našega vrliga rodoljuba č. g. Josipa Zeichen v Št. Jakobu zbrane rodoljubkinje in rodoljubi darovali so Ciril-Metodovi družbi 31 kron. Živeli vrle Rožanke in vneti Rožani! Za slov. šolo v Velikovu je daroval vzorni rodoljub gosp. dr. Juro Hrašovec, odvetnik v Celji, 7 kron. — Skupaj 87 kron. — Prisrčna hvala. — Živeli nasledniki!

Od nekod. (Naglica škoduje?) Povodom slavnosti blagoslovljenja šolske zastave v „Národni šoli“ v Velikovu dné 11. julija t. l. so poslali č. gg. slovenski bogoslovci iz Celovca brzojavno čestitko v dokaz, da se tudi oni iz srca veselijo na pomenljivi slavnosti. Ta brzojav pa ima svojo zgodovino, ki je značilna za naše razmere. Mnogoštevilnim čitateljem cenjenega „Mira“ morda vstrežem, če jim o tej stvari podam natančnejših podatkov. Evo torej! Bogoslovci so poslali v nedeljo dné 11. t. m. ob 2. uri popoldne slugo z brzojavom na pošto, pa glej, čez dobre četrte ure pride sluga nazaj, češ: telegrafistinja ne ve kam naj brzojavi, ker slovenskega naslova ne razume! Ker je bil tudi sluga Nemec, ji seveda tudi on ni mogel raztolmačiti, da se „Velikovec“ nemški „Völkermarkt“ pravi. Ni torej kazalo drugače, nego poslati slugo v drugič z naročilom, naj tisti gospodičini stvar razloži. To se je zgodilo na glavni pošti v Celovcu, kjer bi človek kaj takega najmanj pričakoval in kjer imajo gotovo pripomočkov dovolj, pomagati si v takih slučajih iz zadrege. Toda, slovenski brzojav seveda ni toliko vreden, da bi se nemški uradnik radi njega toliko potrudil! Nasprotno. Kjer le more pokazati, kako črti vse, kar je slovenskega, zgrabi vsako priliko, da to stori, misleč, da je to junaštvo, za katero bo prej ali slej pohvaljen ali celo odlikovan. Jeli tako obnašanje dostojno ali ne, za tisto se bore malo briga. — Nič boljši kot v Celovcu, se naši brzojavki tudi v Velikovu ni godilo. Tam je bila celo 24 ur zaprta ter prišla je še-le v pondeljek, dné 12. t. m. popoldne v „Národno šolo“, pisana z — nemškimi črkami. Brzojav se je odposlal v nedeljo že pred 3. uro. Več kot 20 minut iz Celovca v Velikovec gotovo ne potrebuje. Torej je morala dospeti še pravočasno, predno je bila tamošnja pošta zaprta, in vendar ga niso oddali! Vprašam, zakaj se pa sploh brzojavi, če stvar ni nujna? Mar bi bili gg. bogoslovci odposlali v nedeljo pismo; v pondeljek predpoldnem bi bilo tudi že tam in sicer za 10 krat nižjo ceno nego brzojavna čestitka. Če gospodje na pošti mislijo, da smejo z nami ravnati, kakor se njim ravno poljubi, naj pazijo, da se ne spečejo. Mi vemo, kje je višji poštni urad, in tisti nam mora slednjič pripoznati iste pravice, kakor Nemcem, je li to nižjim uradnikom po volji ali ne! č.

Iz Št. Ruperta pri Velikovu. (Za hvala.) Našim č. sestrám v „Národni šoli“ so vrli kmetje: Tom. Cikulnik p. d. Škorjanc pri Mrzli vodi, Bošt. Cikulnik p. d. Čarnik na Holmen, Valent. Bruner p. d. Užnik v Klopicah, Tomaž Rajner, najemnik na Črnemgradu, Tomaž Isak p. d. Šovič pri Mrzli vodi in Tom. Zupanc p. d. Peter v Rakolah, darovali razna jedila, za ktera izrekamo požrtvovalnim kmetom najprisrčnejšo zahvalo. Bog živi jih, kakor tudi naslednike!

Iz Velikovca. (Povišane občinske priklade.) Pri zadnjih občinskih volitvah leta 1894. so se naši nemškonárodovci silno trudili dobiti občinske vaje v svoje roke. Popolnoma sicer še niso zmagali, ker so prodrli samo s 5 odborniki; 7 odbornikov si je še ohranila stara stranka. Ker pa so nemškonárodovci kot mladi ljudje silno gibčni in kterečrat pri sejah prav robato postopajo, jim navadno obvelja. Kot izvrstno sredstvo za rogoviljenje jim je pri zadnjih volitvah služila ločitev uprave premoženja mestjanske zadruga (komune), ktera ima veliko gozdov in zemljišča okrog mesta, od uprave mestne občine. Naši dobri okoliški kmetje so bili vsi zbegani in so vsi z malimi izjemami potegnili z nemškonárodovci. Mislili so namreč, da se bodo zdaj, ker se je zadržno premoženje od občinskega premoženja ločilo, občinske priklade povišale. Tedaj rekli so, izvolimo take odbornike, ki bodo na to delali, da se odločno zadržno premoženje zopet združi z občinskim premoženjem. Zastonj je bilo vse svarjenje previdnih rodoljubov. Pripomniti moramo, da se je zadržno premoženje moralo od občinskega ločiti na ukaz deželne odbora, ker je agrarna komisija deželne vlade spoznala, da se po postavah premoženje in posestvo take zadruga ne sme razdeliti. Za upravo zadržnega premoženja je že od nekaj bil postavljen poseben odbor, akoravno je bilo zadržno premoženje združeno z občinskim premoženjem. Kmalu se je pokazalo, da so imeli oni rodoljubi prav, ki so kmete zadrževali, da se občinske priklade ne bodo povišale, zakaj l. 1895. in 1896. se občinske priklade res nikakor niso povišale. Drugače pa letos; zakaj ravno zdaj, meseca julija, smo dobili od občinskega predstojništva poziv, naj plačamo poleg dosedanjih občinskih priklad še 10% več. Kako to, in kdo je temu kriv? Nihče drugi kakor naši nemškonárodovci. Evo dokaz! Tukajšnja mestna hranilnica je z dovoljenjem deželne vlade vsako leto naši občini podarila za uboge 1200 gld. Lansko leto pa se je vršila nova volitev hranilničnega odbora, kterega voli občinski odbor. Ker je v dotični seji manjkalo par odbornikov stare stranke, so imeli nemškonárodovci ravno večino in so tedaj tudi v hranilnični odbor večinomoma svoje somišljenike volili. Tako je prišla mestna hranilnica v nemškonárodne roke, ravnatelj je postal stari g. Pinterič, blagajnik pa g. Nagele p. d. Sternwirth, ki je najhujši nemškonárodni rogovilež. Ko so nemškonárodovci imeli hranilnico v rokah, tedaj so takoj izvršili svojo gorko željo, t. j. napravili so blizu mesta mrzlo kopel, za katero so dovolili 3500 gld. Onih 1200 gld., ktere je hranilnica vsako leto občini za uboge podarila, so pa odklonili! Na predlog nemškonárodovca Nagele-Sternwirth-a je občina tudi letos obdačila žganje. Od hektolitra žganja se mora 1 gld. 50 kr. davka plačevati. Ali akoravno ovi davek precejšno svoto odvzame (saj mora jeden večji trgovec celo 38 gld. žganjarskega davka plačati), je bilo občinsko predstojništvo primorano občinske priklade zvišati za 10%, tako da imamo zdaj občinskih in šolskih priklad 50% plačevati. O novi kopeli se čujejo različna mnenja, ali naj bo. Hoteli ste jo imeti, imejte jo, videli pa bomo šele, ali se bo res tudi obnesla. Ali je pa radi tega res bilo onih 1200 gld. za občinske reveže odkloniti in tako obrtnike in kmete še bolj obložiti? Ako bi mestna hranilnica razdelila svojo podporo za kopel na več let, bi večje občinske priklade izostale. Naj tedaj nemškonárodovci še rečejo, da so res prijatelji ljudstva. Po njih delih smo jih spoznali!

Iz Velikovca. (Naša hranilnica in posojilnica) je imela 1896. leta 268.175 gld. 24 kr. denarnega prometa, to je 25.079 gld. 23 kr. več, kakor leta 1895. Udov je pristopilo 41, odstopilo 12, ostalo koncem leta 363, to je 29 več, kakor leta 1895. Udje imajo na dobrem 3630 gld. Hranilnih vlog se je na novo vložilo 34.019 gld. 17 kr., izplačalo pa 30.373 gld. 86 kr. Obresti se je pripisalo 3994 gld. 55 kr., izplačalo pa 373 gld. 82 kr. Stanje hranilnih vlog s kapitalizovanimi obrestmi vred je koncem leta 1896. 85.460 gld. 76 kr., t. j. za 7639 gld. 86 kr. več, kakor leta 1895. Stanje posojil koncem leta 1895. je 89.304 gld. 99 kr. Posojil dobiček v znesku 262 gld. se je ves pripisal k rezervnemu fondu tako, da je rezervni fond narastel na 3388 gld. 44 kr.

Iz Rude. (Požar.) Na sejem, kterega smo dné 25. julija obhajali, smo imeli tu blizu na Krasnici velik ogenj. Popoldne hitro po blagoslovu začelo je pohištvo našega župana g. Trunka goreti in v kratkem se je vnelo tudi sosedovo, Molovo poslopje ter je oboje do tal pogorelo. Gasilci iz Rude so prišli hitro na pomoč ali mogočni ogenj vstaviti ni bilo več mogoče. Ker se je ogenj tako hitro razširil, je še nekaj živine, posebno veliko svinj, v hlevih ostalo in zgorelo. Škoda je na obeh krajih velika, čeravno je bilo obojno pohištvo zavarovano. Pri Trunku se je županova sestra tako močno opekla, da je še tisti dan, previdena s sv. zakramenti, umrla. Ogenj sta zanetila dva mala

fanta, blizu šest let stara, ktera sta pri slami z žveplenkami igrala. Tedaj bolj pozor na otroke!

Iz Otoka. (Pogreb. — Požar.) Svete Ane dan je bil za Otok žalosten dan. Pokopavali smo ravno 19letno Žolnirjevo Lizejo, ktera je bila desna roka svojim starišem, lep izgled svojim tovaršicam in kinč cele naše fare. Pogrebni obradi še niso bili dokončani, kar na enkrat nastane nenavaden šum po cerkvi, vse hiti ven iz cerkve gledat, in glej: ravno nasproti, unkráj jezerskega zakotja, se vidi Rivceva hiša vsa v plamenu. Skedenj in hiša ste popolnoma pogorele. Posestnik, g. L. Engelhard, je imel sicer poslopja zavarovana, ima pa vendar precej škode, ker je pod streho imel 5 postelj z vso napravo, veliko perila za ptujo gospodo in nekaj dragocenostij shranjenih. Največ usmiljenja vreden pa je hišni oskrbnik Rok Mostečnik, kteremu je pogorel ves letošnji poljski pridelek, veliko obleke in hišne naprave. Naš rojak gosp. dr. Sket je zato pri tukaj bivajoči gospodi nabranih 156 goldinarjev pogorelcu izročil in siromaku, ki je s svojo ženo in sedmerimi otroci v veliki potrebi, prvo pomoč prinesel. Bog plati njemu, vsem blagim dobrotnikom in tudi vrlim gasilcem iz bližnje Ribnice!

Iz Šmarjete v Rožu. (Kresovi.) Tudi v naši občini, kjer smo se vendar enkrat nekoliko zbudili Slovenci, so goreli kresovi na čast sv. Cirilu in Metodu. Eden izmed njih ima poseben pomen in je znamenje zbujanja Slovencev v Šmarjeti. Okrog njega se je zbralo okoli 30 rodoljubov, odbor apaške podružnice sv. Cirila in Metoda in občinski odborniki národne stranke. Prepevali smo do pozne noči slovenske národne pesmi. Poseben pomen ima neka pesem, ktero je zložil neki národnjak, in ktera se nanaša na prihodnje občinske volitve. Želimo le, da se njene besede izpolnijo pri nas, kakor tudi v drugih občinah po Rožu!

Iz Št. Jakoba v Rožu. (Nova maša.) Na praznik sv. Jakoba dné 25. julija je obhajal naš rojak, č. g. Jos. Zeichen, v naši farnej cerkvi svojo prvo sveto mašo. Ljudij se je vse trlo; v tesnej cerkvi je bila strašna gnječa pri neizmernej vročini. Pri svetelj maši so peli bogoslovci in naše dve učiteljici tako lepo in vzvišeno, da je bila prava radost poslušati. Pridigali so naš visokospoštovani gosp. župnik Aplén. Bil je že skrajni čas, da se je iz naše fare zopet jako nadarjen mladenič posvetil duhovnemu stanu. Zadnja primicija v Št. Jakobu je bila več kot pred tridesetimi leti. Tedaj smo šli iz same Št. Jakobske fare okoli 29 duhovnikov! In koliko jih štejemo sedaj? Samo dva gospoda: novomašnika ter „seniora“, t. j. najstarejšega duhovnika krške škofije, preljubljenega, slavnega gospoda Serajnika, prošta v Tinjah. To je žalostna prikazen za faro, ki šteje toliko nadepolnih nadarjenih otrok. Idite po velikej fari; ne najdete vasi, skoro bi rekli, ne večje hiše, iz ktere poprej ni pohajal duhovnik ali kak posveten izobražen gospod. Rožani, očetje in matere, skrbite za izobražbo svojih nadarjenih otrok, kakor so to delali vaši stari očaki. Pošiljajte jih tudi vi na više šole, da pridejo do boljšega kruha; oni vam bodo potem gotovo hvaležni in vas po zmóžnosti na vaše stare dni podpirali. Zares živimo v hudih časih, zlasti kmet je v velikih stiskah in potrebah, pa trda volja vse premaga. Sedaj je študiranje na srednjih šolah v marsičem vendar polajšano. V Celovcu in Beljaku so podperne družbe za di-jake, posebno pa imamo v Celovcu semenišče „Marianum“. — Po svetelj maši je bila gostija pri Oštneju v Podgradu, ktere se je udeležilo blizu šestdeset oseb. V veselej in zadovoljnej slovenskej družbi je kaj hitro tekla čas, vrstile so se mične slovenske pesmi z napitnicami, da je bilo prava radost poslušati. Pri tej priložnosti se je pokazal mladi gospod novomašnik kot izvrsten govornik; materna beseda, čista in izborna, mu je tekla tako gladko iz ust, da smo toliko spretnost v govoru brez vsake priprave vsi občudovali. Bog nam ohrani iskrenega sina slovenske matere dolga dolga leta. Pri gostiji tudi nismo pozabili družbe Ciril-Metodove.

— (Raznosterosti.) Istega dné je prišel k nam g. dr. Kramar, ravnatelj kemijskega in gospodarskega poskuševališča v Celovcu, in je govoril popoldne po božjej službi o živinoreji in o zadrugah za izrejo plemenite živine. Ta koristen pouk je bil tudi v gostilni pri Oštneju. Udeležilo se ga je mnogo gospodarjev bližnjih in iz daljave. Izvolil se je začasen odbor zadruga za izrejo plemenite živine. — Zopet imam poročati o tatvinah. V noči pred primicijo so vlomili tatje v pisarno našega župana in odnesli listino z raznimi pismi, ktera so potem na farovškem travniku razmetali. K sreči, da v občinski blagajnici ni bilo denarja. Poskušali so tudi vlomiti v kramarijo pri Oštneju, pa gospodar sam je slišal ropot in jih prepodil. Okradli so v tej noči zopet Boštelnja v bližnji Velikej vesi; kaj in koliko, ni še znano. Ti roparski ptički bržkone niso daleč domá. Če se jih hočemo znebiti, je treba, da vsaka vas, vsak posestnik na-

tanjčno opazuje vsako sumljivo osebo svoje so-seščine v nje dejanju in nehanju ter po mogočnosti podpira žandarmerijo pri zasledovanju dotičnega roparskega gnjezda. Doslé žalibog ni sledú po teh hudodelnikih. — Naša štirirazredna šola se premeni na jesen v petrazredno. Določena je že za njo peta učna moč, novoabsolviran učiteljski kandidat, rojen v Ziljske dolini. — Vsled posameznih slučajev grozovitne morilke otrok, bolezní davice (difteritis), so morali prenehati s poukom že drugi teden, posebno, ker je umrl otrok v šolskem domu. Pokosila je namreč nemila smrt sedemletnega ne-navadno nadarjenega mladenčca, ki je obetal po svojih duševnih zmožnostih prav lepo bodočnost. Naj mu bode zemlja lahka! —e—

Iz Bilčovsa. Dne 11. mal. srpana imeli smo tukaj pri „Miklavžu“ shod podružnice sv. Cirila in Metoda za Kotmaroves in okolico. Zbralo se je dokaj ljudi, skoraj izključno iz bilčovske župnije. Vlado zastopal je g. dr. Blodig. Načelnik podružnice, kotmirski župan g. Mat. Prosekar, pozdravi udeležence in jim predstavi vladnega komisarja. Potem dá besedo stolnemu kaplanu v Celovcu, č. g. Hribarju, kateri v jedernatih besedah pojasnjuje pomén vzgoje. Le-ta — pravi — ima namén delovati na to, da so otroci pošteni in značajni, ter tako cerkvi v čast in národu v blagor. Stariši so odgovorni za svoje otroke. Telo in duša imate svoje zmožnosti. Od starišev je odvisno, kako se razvijajo otroku telesne zmožnosti, ravno tako pa tudi kako se razvijajo dušne. Ker stariši navadno ne morejo skrbeti za razvitek dušnih zmožnostij svojih otrok, zato ima to nalogo šola. Po sedanjí uravnavi pa šola tega vzvišenega namena ne more doseči, ker je brezverska. Zato morajo tirjati stariši verske šole. — Drugi govornik, č. g. Sporn, kaplan iz Sveč, si je vzel pri svojem govoru za vodilo besede nepozabnega škofa Slomška: „Šola pa če dobra ni, je boljše da je ni“. Po teh besedah pojasnjuje, da nas je Bog vstvaril, da skrbimo za najvišje — za dušo. Današnje šole se pa po pravici smejo imenovati brezverske, ker se na vero — na dušo — nič ne ozirajo. Ravno tako imajo šole po slovenskem Koroškem — kakor so sedaj — le namén ponemčevanja. Oba govornika so poslušalci pazno poslušali in jima glasno pritrdjevali. — Tretja točka zborovanja je bilo vpisovanje udov in nabiranje doneskov. Nabralo se je precej — vzlasti, ker imajo naši Mohorjani lepo navado, da že pri prejemanju družbinih knjig skoraj vsak kaj daruje za družbo sv. Cirila in Metoda in se je tudi ta donesek sedaj oddal blagajniku. Razdelilo se je med ude tudi nekaj knjižic, ktere je izdala družba sv. Cirila in Metoda. Četrta točka bila je volitev zastopnikov k glavni skupščini. Izvoljeni bili so gg. Mat. Prosekar, R. Krušic p. d. Rupe in P. Seher p. d. Knaber. Domači g. župnik se zahvali č. gg. govornikom za nju trud in vspodbudne besede, ktere naj bi poslušalce ostale vedno v sre. Podružnični načelnik zaključí zatem zborovanje s trikratnim „živio“-klicem na presvitlega cesarja, kteremu se poslušalci navdušeno pridružijo, bilčovski pevci pa zapojó cesarsko pesem, ktero udeleženci stojé poslušajo. Potem je sledila prosta zabava, pri kateri so nas bilčovski pevci razveseljevali s svojim ubranim petjem.

Iz Ziljske doline. (Sreča v nesreči. Pred enim mesecem izgubil se je v Goriškej planini tri leta star fant, kterega so eno uro pred tem prinesli stariši k babici (stari materi) na planino, kakor se pri nas na Zili mnogokrat zgodi. V trenutku, v katerem mora planinka zapustiti svojo bajto, se je podal fant naprej in je izginil. Začeli so ga takoj iskati, toda brez uspeha. Zatem ga je iskalo skoz osem dni vsak dan po deset, dvajset in zadnji dan čez štirideset ljudi, toda — zastonj. Ker ni bilo misliti več, da fant še živi, se je iskanje — kakor sem slišal — uradno ustavilo. Dan potem izvrševal je pastir iz Loške planine svoj posel, kar se mu ustavi ena goveda in noče naprej. Ker se je dotičnemu pastirju stvar čudna zdela, začne opazovati bližajo okolico in zagleda — omenjenega fanta brez obuval in klobuka pod grmom sedečega. Fant je bil še živ in telesno nepoškodovan. Razgovor med njima — pastir in otrok sta oba iz Goričan — nisem izvedel do danes, samo to vem, da je fant rekel: on ni lačen in pil je tudi dosti. Fant je zdrav in pastir dobi zaslužen plačilo. Vse drugo si vsak po svoji veri misli. — V noči 22.—23. jul. t. l. imeli smo v Dolah, občina Brdo, požar, kateri je nastal na do danes nerazumljiv način in upepelil osem poslopij v treh urah. Nesreča pa bi bila lahko še večja, ko bi ne bilo dan popred izdatno deževalo. Navzlic temu pa bi se bil ogenj vendar-le razširil na polovico vasi, ko bi ne imeli lastne brizgalnice v Melvičah in Ločah-Napolah, ktere so po pripomoči lesnih delavcev iz Blač in po smrtno nevarnem delu dveh udov požarne brambe na Brdu in Melvičah, namreč gosp. Miha Kandolf-a in Pavel Fišer-ja, omejile nevarni element na omenjena poslopja. Od izvanobčinskih požarnih bramb bila je ona iz Gorič z mnogimi,

jako delavnimi udi prva na požarnem kraju. Tudi požarne brambe iz Borovelj, Brda, Pazirj in Blač so jako pridno delovale, za kar naj bo vsem izrečena srčna zahvala. Na našo ženstvo pa smo po vsej pravici ponosni: kajti kar zamorejo naše čvrste Ziljanke posebno v takih slučajih, to se vidi malokje. Vsa čast jim! Zmerno zavarovani so pogorelci vsi; toda zgorelo je tudi mnogo nezavarovanega blaga: obleke, krme, oprave in tudi nekaj živine ter mnogo žita. Škoda je torej vendarle velika.

Iz Ljubljane. (Podkovska šola.) Listi poročajo: Nedavno so se vršile na ljubljanski podkovski šoli skušnje za kovače, ki niso obiskovali nobene podkovske šole. Oglasilo se je 9 kovačev, med njimi samo 2 Kranjca, a 6 Štajercev in 1 Korošec. Koroški kovač, Karol Grajner, je s svojim znanjem komisijo presenetil, toliko bolj, ker je bil pri skušnji v Celovcu padel na jedno leto. Vprašan, kako je mogoče, da je padel, je mož povedal, da zato, ker nemški ne zna. V celovski komisiji ni bilo nobenega, ki bi bil znal slovenski, da bi se bil z možem razgovoril, Grajner pa ni znal nemški, da bi bil komisijo umel. Štajerski kovači so potrdili, da so prav iste razmere tudi v Gradci, da je tudi tam že marsikteri kovač pri skušnji padel, ker ni znal nemški in ni razumel slovenščine nezmožnih članov komisije. Take razmere so pač škandalozne. Štajerski in koroški poslanci imajo dolžnost, da o tej stvari izpregovore ostro besedo v dež. zboru. Le nikar ne bodite obzirni!

Iz Ljubljane. (Družbi sv. Cirila in Metoda) so v zadnjih dveh tednih darovali: Gdč. Lj. Roblek v Litiji 2 gld. Mala družba po pogrebu č. g. Iv. Bolte, župnika v Ledinah, 3 gld. 73 kr. Iz nabiralnika pri g. Iv. Pignatariju v Črnicah pri Gorici 1 gld. 51 kr. G. J. Jeglič, nadučitelj pri sv. Križu pri Litiji, svoto 1 gld. 30 kr., nabrano v Miklavčeví gostilni za izgovorjene ptujke med slovenskim pogovorom. Sl. posojilnica v Konjicah 25 gld. Iz nabiralnika v A. Svetinovi gostilni v Žirovnici 2 gld. 50 kr. Zenin iz Trnovega v Ljubljani 1 gld. Č. g. Fr. Jeršič, vpok. župnik pod St. Jurijem v Izlakah, za velikovsko šolo 2 gld. Č. g. A. Tolminec v Gradcu, mesečni donesek 5 gld. — Briska podružnica v Biljani 30 gld. Čisti dohodek zabavnega večera šenklaško-frančiškanske ženske podružnice v Ljubljani 80 gld. 46 kr. Gospodje ljubljanski bogoslovci pokroviteljine 102 gld. 32 kr. Slavna posojilnica v Ribnici 20 gld. Bog plačaj vsem milosrčnim dobrotnikom! Opozarjamo vse častite gg. podružnične blagajnike in blagajnice, da bi začeli pobirati udmino. Letos je dohodek za dober tisočak manj, kakor jih je bilo lani osovrej. Slovenci, ne nazaj, ampak naprej! Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Iz Slov. Gradca. (Cerkvena glasba.) Ministerstvo za bogočastje in nauk je dne 31. maja t. l., št. 12.512, g. Val. Stolzer-ju, učitelju v Razbortu pri Slov. Gradcu, podelilo nagrado za gojitev cerkvene glasbe. V konservatoriju na Dunaju so pregledali vse do sedaj izdane cerkvene skladbe gosp. učitelja V. Stolcerja, koje se na podlagi tega, posebno pa „Marijine pesmi“, maša „V ponižnosti klečimo“ in „Missa pro Defunctis“ z nova vsem prijateljem cerkvene glasbe zelo priporočajo in se dobé vse te skladbe pri imenovanem gosp. skladatelju, kateri želi, da ga podpiramo, da mu bo mogoče še nadalje cerkveno glasbo gojiti.

Glasovi nasprotnikov.

Zoper beneške Slovence in Mohorjevo družbo. Dne 3. julija t. l. je bil v laški zbornici v Rimu razgovor o beneških Slovencih. Žid Morpurgo, ki beneške Slovence zastopa v italijanski zbornici, je naglašal, naj vlada stori potrebne korake proti „panslavizmu“, ki se širi (v židovi glavi!) med slovenskim prebivalstvom na vzhodni meji italijanskega kraljestva. V ljudstvu, pravi žid, je sicer globoko ukoreninjeno italijansko čustvo, toda avstrijski Slovenci delajo propagando (Čujte!). V Celovcu je družba (Mohorjeva), ki vsako leto na tisoče knjig pošlje na Beneško ter vzdržuje slovensko mišljenje. In to „panslavistiško“ propagando, patetično zakliče Morpurgo, pospešuje avstrijska vlada! Zato naj bi se pomnožile ljudske šole, učitelji pa naj so domačini, ki znajo slovenski jezik, ker sicer ne bi mogli učiti otrok italijanskega jezika. — Naučni minister Gianturco izraža veselje, da se je sprožilo to vprašanje v zbornici, ter naglašá, da hoče varovati na meji italijansko kulturo. Društvo „Dante Alighieri“ mora razširjati svetlo luč italijanske omike ne le v mejah kraljestva, temveč tudi zunaj mej, koder prebivajo Italijani. (Znani Imbriani kliče: Bravo!) — A mi upamo, da ta izjava italijanskega ministra še ne bode zatrla beneških Slovencev.

Vidi se iz tega vsa laška predrznost in nesramnost. Nam očitajo, da pošiljamo knjige čez meje, sami pa v isti sapi zahtevajo od svojih agitatoričnih društev, naj prestopijo meje. Liberalci so pač povsod jednako nesramni, naj so v Avstriji, ali Italiji.

Politični pregled.

Avstro-Ogerska. Od 8. do 10. t. m. imajo v Solnogradu delavci in obrtniki iz planinskih dežel skupen shod in posvetovanje, ki bo gotovo zelo važno za uspeh in napredek krščanske delavske organizacije v naših deželah. Bog daj srečo! —

Na Tirolskem se vršijo posvetovanja, kako bi postala južna, t. j. laška Tirolska samostojna. Ker vlada noče privoliti v zahteve lahonov, so laški poslanci sklenili, da ne pojdejo več v deželni zbor v Inomostu. — Obstrukcija v ogerskem državnem zboru je ponehala, ker sta se vlada in opozicija pobotali. — Hrvatski sabor se je zbral in pričel svoja posvetovanja. — Radi jezikovnih naredb še vedno med Nemci vlada umetno provzročena razdraženost. Trezneje o teh naredbah sodijo katoliki v Nemčiji. „Kreuzzeitung“ med drugim piše: „Ako bi pretila Nemcem na Češkem in Moravskem kaka nevarnost, bi bili gotovo mi prvi, ki bi šli za nje v boj. Toda temu ni tako, o kaki nasilnosti na Nemce, o kakem poslovanjenju nemških pokrajin v Avstriji ne more biti govora. To je razvidno iz jezikovnih naredb samih“. Našim nemškim Miheľnom pa so take krivice samih krivic zmedle glavo. — Krščansko-socijalni poslanci in dunajski občinski svét so se v posebnih resolucijah izrekli zoper vlado zaradi dogodkov v Hebu in zahtevali odpravo jezikovnih naredb. Tako se širi Schönererjev duh tudi med krščanskimi Dunajčani, a to jim gotovo ne bo hasnilo! — Začetkom meseca septembra se menda skliče deželni zbor, ki bode v prvi vrsti moral delati na to, da pride do sporazumljenja med Čehi in Nemci; sicer bodo pozneje v državnem zboru nemški zagrizenci zopet samo ropotali. — Grdo nemško brezobzirnost kaže sledeče: V Hebu na Češkem so Nemci odpovedali stanovanje vsem češkim strankam, češke posle spodili. Čehi niti živeža ne morejo dobiti. Enako se godi državnim uradnikom.

Druge države. Na Grškem se kaže sedaj po vojski veliko pomanjkanje denarja in trgovina ter promet večinoma počivata. Mirovno pogodbo med Turčijo in Grško menda v kratkem podpišejo. — Poljakom na Pruskem se godi vedno slabše. Da bi jih poprej ponemčili, vrgli so se z vso silo na poljska društva ter na vse mogoče načine ovirajo njih delovanje. Toda vsi poskusi se bodo izjalovili. Poljskega življa na Pruskem ne zatre nobena sila. Sila le rodi odpor. — Konkordat ali pogodbo sklene sv. stolica s Srbijo. V tem konkordatu se določa, da se ustanovi v Srbiji katoliška škofija in se dovoli katoličanom raba staroslovenskega bogoslužja. — V zgornji Italiji vstavlja vedno več poljedelcev delo. Žanjice, mlatiči, da celo pastirji zapuščajo svoje opravke ter zahtevajo toliko plačila, da bodo pri delu tudi živeti zamogli. Kaj pa vladna zbornica? Kuje nepotrebne naklepe o vojskah, a če se poljedelskih zadev dotakne, sklene k večjemu na uporne kruhoborce poslati — vojaštvo.

Novi čar.

Na Koroškem. (Obstrukcija.) Naši patentovani Nemci (da je precej -ič, -ec, -ik, -ak, -ov itd. vmes, za to jim ni mar) hočejo na vso silo, kakor opice, posnemati svoje nemške bratce na Češkem. Zató posnemajo tudi obstrukcijo čeških zastopov, t. j. odpovedujejo sodelovanje občin v prenešenem delokrogu. Beljačani so kajpak vedno za cel korak naprej, kedar treba uprizoriti kaj posebno nemškega. Tako so tudi prvi na Koroškem sklenili, da z dne 1. sept. t. l. ustavijo delovanje v prenešenem delokrogu. Za Beljačani so pricapljali obč. zastopi v Špitalu, Šmartnu ob Beljaku, Seeboden-u itd. S tem se naloži le ljudem novo breme, ker morajo sedaj vedno hoditi k okr. glavarstvu. Naša misel je ta, da tudi ti sklepi nemških prenapetnežev ne bodo ustavili državnega voza!

— (Nezgode.) V Dolu, občina Brdo, je dne 23. julija pogorelo 5 hiš in 4 skednji. Ljudje so rešili, ker je ogenj nastal po noči, le svoje življenje. Škoda je velika. — V Vrbskem jezeru blizu Vrbe je dne 24. jul. utonil zdravnik dr. Ivan Torisar iz Koprivnice na Hrvaškem.

— (Osebne novice.) Naš rojak, g. dr. A. Kraut iz Bistrice ob Pliberku, je napravil v Gradcu odvetniški izpit in se v kratkem naseli na Koroškem kot samostojen odvetnik. — Knezoškof ljubljanski, prevz. gosp. dr. Jak. Missija, ki so se zdravili v Briksenu na Tirolskem, so zopet okrevali. Dne 31. jul. so prišli v Celovec kot gost našega gosp. knezoškofa in z njimi šli na Blatnico nad Brežami, da si v svežem planinskem zraku še bolj utrdijo svoje zdravje. — Nadvojvoda Franc Ferdinand pride tudi letos na svoje posestvo v Löllingu nad Hüttenbergom ter tam ostane več časa.

* Koroški nemško-nacionalni listi v zadnjem času jako hudo pišejo zoper vlado. Zató jih drž. pravdníštvo pogostoma zasači. — V Štebnu ob Zili se je dne 24. jul. obesil kmet M. Haberle. — V Celovcu si je dne 30. jul. vzel sam življenje krojač M. Terpin. Pomanjkanje ga je gnalo v smrt.

Na Kranjskem. Dne 28. jul. so se zbrali v Ljubljani krščansko misleči dijaki na lepem in pomenljivem shodu. Govori so bili temeljiti in lepi, želeti je, da dijaki ostanejo vedno zvesti vzorom, za ktere so se navduševali na shodu. S Koroškega je na shodu govoril bogoslovec g. Mat. Perč. Pri

komersu, kterege se je udeležilo več poslancev, se je za velikovško šolo nabrala lepa svota. — V Dobriču so imeli dne 25. jul. veliko ljudsko veselico in slavnost v spomin Baragove stoletnice. Na njegovem rojstnem domu v gradu Mala Vas so mu vzdali in slovesno odkrili spominsko ploščo. — Južno-nemški „Sängerbund“ ali zveza nemških pevcev za Kranjsko in Primorsko se je osnovala. Tako se dela nemški most do Adrije! — Ljubljanski grad je sklenil kupiti ljubljanski občinski svet in po predlogu ravnatelja Šubica ponuditi do 5000 gld. za nakup. — Umrl je dne 28. jul. v Ljubljani za sušico v grlu v najboljši dobi 45 let g. Janko Krsnik, notar in grajšček na Brdu, znamenit slovenski romanopisec, ki je tudi mnogo dovršenih povestic spisal za Mohorjevo družbo. Bil je tudi kranjski deželni poslanec. N. v m. p.! — V ribniški dolini je bilo dne 22. jul. hudo neurje s točo. Cenileci so cenili škodo na blizu 100 tisoč goldinarjev. Tudi po ostalem Dolenjskem je napravila toča ogromno škode. — V mestno hranilnico v Radovljici je meseca julija 1897 uložilo 168 strank 21.344 gld. 16½ kr., vzdignilo 76 strank 14.180 gld. 48 kr. in 27 strankam se je pa izplačalo posojil 16.596 gld. Stanje ulog 271.805 gld. 76½ kr., in denarni promet znaša 68.379 gld. 01 kr.

Na Štajerskem. Dne 25. julija bi se imel na Gomilskem vršiti javen političen shod, h kateremu je bil povabljen posl. dr. Krek. Okrajno glavarstvo je pa shod prepovedalo, češ, da se je bati izgrede od strani socializmov. Čudno; zakaj pa iste oblasti rogoviljenje socialdemokratov čisto mirno gledajo? — V Celji so ustanovili podporno društvo organistov. — V Gradcu je v mnogih gostilnicah pribita prepoved: „Tu se ne sme slovanški govoriti!“ Seveda, za denar pa se ne vpraša, čegav da je! — Graški, mariborski in sploh vsi mestni zastopi so pohvalili velikonemški dirindaj v Hebu. Ni čudo, saj v vseh štajerskih mestih prusaki nosijo zvonec. — Preč. g. Karol Hribovšek, kanonik in ravnatelj bogoslovja v Mariboru, je od papeža Leona XIII. imenovan papeževim hišnim prelatom. Na mnoga leta! — Katoliško bralno društvo so ustanovili pri sv. Martinu na Paki. — Dne 20. jul. začelo je goreti pri kmetu Prosinjaku pri Ptiju. Ogenj se je hitro širil ter uničil poslopja petim posestnikom z celo spravljeno žetvijo vred. Ni znano, kako je ogenj nastal. — O veliki narodni slavnosti v Celji povodom otvoritve „Narodnega doma“ in blagoslovljenja sokolske zastave, ki se je sijajno izvršila, poročamo prihodnjic. — Za nedeljo dne 1. t. m. je sklical preč. g. drž. posl. in župnik J. Žičkar na Laško volilni shod, ki se pa ni mogel vršiti radi surovih izgrede socialnih demokratov, ki so provzročili preprij, pri katerem je tekla celo kri. Niti občina, niti okr. glavarstvo ni skrbelo za red, kar je zelo čudno.

Na Primorskem. V Skednju pri Trstu so dne 25. jul. otvorili novo čitalnico. — V Marjanu na Goriškem so mizarji ustanovili mizarstvo zadružno. — Starčević dom v Zagrebu je lastnik dr. Mile Starčević podaril šolski družbi sv. Cirila in Metoda za Hrvate v Istri. — Delavci pri trgovcih z lesom v Trstu so ustavili delo in zahtevali višjo plačo. — Tudi pekovski pomočniki štrajkajo. — Neka 14letna hči priprostega rokodelca se je v Trstu zastupila, ker se je — naveličala živeti. O vzgoja brez vere! — V Trstu bodo namesto konjske železnice upeljali električno železnico. — V Zadru dobijo hrvatski gimnazij.

Po drugih deželah. Na Kitajskem, zlasti v središču cesarstva ob reki Jangtze-kiang, razsaja huda lakota. Ljudje cepajo na tla in na stotine mrtvih leži na pobrežju reke vsaki dan. Vzrok lakoti je slaba letina lansko leto. — Na Angleškem se je pričel največji štrajk našega stoletja. Nad 100 tisoč delavcev-strojarjev je ustavilo delo. Lepa pa je ta: tudi gosji pastirji štrajkajo v Nori na Pruskem. Zahtevali so pivišanje plače; ker se jim želja ni spolnila, popustili so gosi, ki so potem po polju napravile veliko škode. — Slavni škof Strossmayer je kupil v Oseku hišo za 30 tisoč gld., da v nji napravi semenišče za gimnazijce. — V Lvovu je pogorelo vojaško skladišče z vsem blagom. Škode je nad 100 tisoč goldinarjev.

Duhovniške zadeve v Krški škofiji.

Umrl je dne 31. jul. č. g. Fr. Schreyer, župnik v Stalu, star 66 let. N. p. v m.! — Na župnijo Blatograd je prezentovan čast. g. J. Vaneček, župnik v Kameringu. — Razpisani sta župniji Pliberk in Kamering do 17. sept.

Slovenci, zahtevajte povsod ter rabite samo vžigalice in svinčnike družbe sv. Cirila in Metoda!

V Celovcu dobijo se vžigalice in svinčniki „družbe sv. Cirila in Metoda“ v trafiki gosp. Izop, kosarske ulice številka 7.

Loterijske srečke od 7. avgusta.

Dunaj 23 36 32 30 13

Gradec 16 30 50 33 10

Tržne cene v Celovcu

dne 5. avgusta.

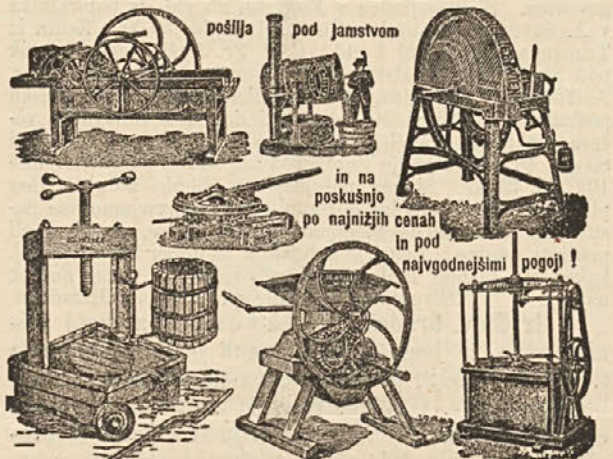
Ime blaga	na birne		na hektolitre	
	gld.	kr.	gld.	kr.
pšenica	6	90	8	62
rž	5	42	6	77
ječmen	3	60	4	50
oves	2	37	3	96
hejda	4	90	6	12
turšica (sirk)	3	35	4	19
pšeno (kaša)	7	40	9	25
fižol	—	—	—	—
repica (krompir)	1	40	2	37
deteljno seme	—	—	—	—
grah	—	—	—	—

Sladko seno je po 2 gld. — kr. do 2 gld. 50 kr. klslo 1 gld. 40 kr. do 2 gld. — kr., slama po 1 gld. 40 kr. do 1 gld. 60 kr. meterski cent (100 kil). Frišen speh je po 64 do 72 kr. kila, maslo in puter po 1 gld. do 1 gld. 10 kr. — Vprežne vole plačujejo mesarji po 130 do 140 gld.

Naznanila.

Službo cerkovnika in organista išče 25 let star fant z dobrimi spričevali, kateri tudi razume mizarstvo delo. Oglasila, oziroma ponudbe naj se pošiljajo pod šifro V., organist, poste restante Brnica (Fürnitz) na Koroškem.

VSI STROJI ZA POLJEDELSTVO!

Lito delano, eurovo ali prirejeno, za vsakovrstne stroje. Bogato ilustrovani 192 strani obojni cenik v slovenskem in nemškem jeziku na zahtevanje takoj zastoj.

I. G. HELLER, DUNAJ

2. PRATERSTRASSE 49.

Preprodajalci se iščejo.

Nedavno odlikovano na higijenski razstavi v Londonu s prvim darilom, z zlato kolajno.

Med vsemi do sedaj naznanjenimi sredstvi proti skrnini, trganju po udih, čutniški boleznim v zobeh in glavobolu se od prvih zdravniških veljakov kot najboljši pripomoček priporoča

„MIRAKULIN“

ki gotovo pomaga in je najboljšje zdravilo proti tem boleznim. Cena jedni steklenici je 1 gld., po pošti poštne prost 1 gld. 20 kr. — Dobiva se v lekarni

Löwenapotheke,

Baruch Gyula, Miskolcz št. 188 na Ogerskem.

Vaše blagorodje! Pošljite mi takoj dve steklenici Vašega izvrstnega zdravila, kterege ne morem pogrešati. Spoštovanjem Chalzel N. Budimpešta, 24. maja 1896.

Ker se mi je Vaš „Mirakulin“ dobro prilagel, pošljite mi takoj dve steklenici. Spoštovanjem Fani Tuč v Geviču, 8. junija 1896.

Pošljite mi še eno steklenico „Mirakulina“, ker mi pomaga za protin v nogah. Ter. Jahoda v Pragi, 16. jun. 1896.

Pristno le z zgornjo znamko.

Tovarna za kmetijske stroje.

Kdor potrebuje kak kmetijski stroj, naj se obrne naravnost na tovarno

Konrada Prosch-a,

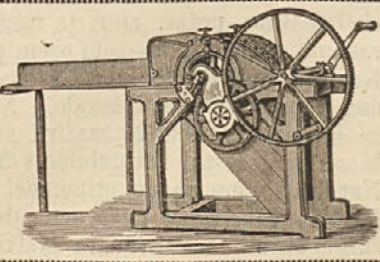
v Celovcu, Adalgasse šte. 19.

nasproti c. kr. kmetijske družbe,

kjer se dobijo najnovejše mlatilnice, slamoreznice, gepeljni in razni drugi za kmetijstvo potrebni stroji ter tudi taki vodovodi, ki sami vodo

gonijo iz globoko ležečih studencev na zemljišča, katerim vode primanjkuje. (Glej podobno na levi strani.)

Cenike pošilja zastoj.

Pivovarna kneza Adolf Jožef Schwarzenberg v Protivinu (Češko) priporoča

izvozno pivo in ležak.

Je v zalogi in toči se v restavraciji „Kokl“

„k prvemu kraju“

kolodvorske ulice šte. 7. v Celovcu.

Skrbi se tudi za izvrstno kuhinjo, dobra vina in točno postrežbo.

Spoštovanjem

R. Kokl.

Važno

za čevljarje, sedlarje, jermenarje, in šivilje: najboljše in najcenejše šivalne stroje vsake vrste, posamezne dele teh strojev in igle vsake vrste kakor tudi železne blagajnice, varne proti ognju in tatovom, prodaja podpisani in stroje tudi po ceni popravlja v svoji delavnici. Tovarniške cene.

Matija Planko

v Celovcu, Burggasse št. 12.

Lepo posestvo,

novi zidani, ob državni cesti proti št. Jakobu, pol ure od Celovca, pripravno za mlekarstvo, se z jako ugodnimi plačilnimi pogoji po ceni prodaja, ali dá v najem. — Več pov. pisarna Matija Christof-a, v Celovcu Paradeisergasse 6.

Učenca

vsprejme takoj

Jurij Treffer,

trgovca s steklom v Celovcu, na novem trgu.

V vsakem poštnooddajnem okraju, v vsakej fari in po potrebi v vsakej občini, nastavi se razumna, delavna in zanesljiva oseba kot

zaupni mož in posredovalec

z dobrim in trajnim postranskim zaslužkom od nekega, mnogo let obstoječega, avstrijskega podjetja prve vrste. Pismene ponudbe pod „V. u. G.“, Gradec, poste restante.

Gostilna „Buchenwald“

ob Vetrinjskem obmestju in št. Rupertske cesti priporoča kmetom svoje

velike in lepe hleve.

Tudi so tam po ceni jed in pijača.

Kot orglarski učenec

se sprejme fant v starosti od 15 do 22 let. Učil se bode cecilijanske cerkvene glasbe, koralnega petja in nauka o harmoniji; zahteva se, da ima dober posluh in veselje do cerkvene glasbe. Če je dober pevec in razpolaga čez izvrstni tenor ali bas, se lahko uči brezplačno, in ga stane samo stanovanje in hrana. Pisma pod naslovom: Georg Rascher, Chorregent in Wolfsberg, Kärnten.